

ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ҚЫЗДАР ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

**БІЛІКТІЛІКТІ АРТТЫРУ ОРТАЛЫҒЫ ЖӘНЕ
ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУ ОРТАЛЫҒЫ**

ҚазҰҚПУ ОӘК отырысында
қарастырылып және бекітілді
26.01.2024 ж. №2-1 хаттама

ЖОБА

**«ХОРЕОГРАФИЯЛЫҚ ПӘНДЕРДІ ОҚЫТУДЫҢ ЗАМАНАУИ
ӘДІСТЕРІ»**

педагогтердің біліктілігін арттырудың білім беру бағдарламасы

Әзірлеуші - авторлар:

PhD, Кусанова А.Е. _____

PhD, кафедраның қауымдастырылған
профессоры Бакирова С.А. _____

Кафедраның магистрі, аға оқытушысы
Асанова М.Р. _____

Алматы, 2024 ж.

1. Жалпы ережелер

«Хореографиялық пәндерді оқытудың заманауи әдістері» педагогтердің біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы қазақ және орыс тілдерінде оқытылатын қосымша білім беру мекемелерінің (оқушылар үйлері, мәдениет сарайлары мен үйлері, балалар ұйымдары, студиялар, клубтар, білім беру және мәдени-әлеуметтік бейіндегі мекемелер) басшыларына, хореографтарына (бұдан әрі – Бағдарлама) арналған.

Бағдарлама хореографтарды оқытудың заманауи әдістерін табысты пайдалану үшін қажетті кәсіби құзыреттіліктерді қалыптастыруға және оқушығармашылық қызметте тиімді қолдану үшін қажетті білім, дағдылар мен құралдарды қамтамасыз етуге бағытталған.

Глоссарий

Адагио - балеттегі жеке немесе дуэт биінің баяу бөлігі.

Аксессуар - костюм, бутафория немесе реквизит бөлігінің қосалқы бөлшегі.

Ансамбль - біртұтас өнер ұжымы ретінде өнер көрсететін орындаушылар тобы.

Академизм - өнердің жоғары дәстүрлері мен тамаша үлгілерін сақтауға және дамытуға ұмтылатын көркемдік бағыт.

Балетмейстер - балет, би және хореографиялық нөмірлердің авторы және қоюшысы.

Вариация - (лат. өзгерту) музыкалық, хореографиялық қарқынның немесе әуеннің өзгеруі.

Макияж - актердің бет-әлпетін арнайы бояулар, париктер мен жастықшалардың көмегімен өзгерту өнері.

Декорация - спектакльдің көркемдік дизайнының бөлігі.

Дивертисмент - сюжетке байланысты емес спектакльдегі кірістірілген сандар.

Жанр - көркем шығармалардың тарихи қалыптасқан, тұрақты түрі.

Би жазбасы - би жазбаларына арналған шартты белгілер жүйесі.

Классикалық би - тарихи қалыптасқан, хореографиялық өнердің экспрессивті құралдарының тұрақты жүйесі.

Концертмейстер - пианист хореография сабақтарында сүйемелдеуші.

Мәдениет - адамзат қоғамы құрған және қоғам дамуының белгілі бір деңгейін сипаттайтын материалдық және рухани құндылықтардың жиынтығы, материалдық және рухани мәдениетті ажыратады.

Негізгі оқиғаларды баяндайтын либретто сценарийі кейіпкерлердің идеясын, жанжалын және кейіпкерлерін анықтайды.

Мизансцена - актерлердің спектакльдің белгілі бір сәттерінде бір-бірімен белгілі бір позицияларда сахнада орналасуы.

Шеберлік - хореографиялық шығармаларды жасау мен орындаудағы көркемдік шеберліктің жоғары дәрежесі.

Музыка - дыбыстық көркем бейнелердегі шындықты бейнелейтін өнер.

Халық биі - халық өнерінің ең көне түрі.

Нота - 1) дыбысты жазу үшін қолданылатын графикалық белгі (муз. шығармалар). 2) ноталар-музыка мәтіні. нотадағы шығармалар.

Ою - бұл әртүрлі заттарды (ыдыс-аяқ, құрал-саймандар, қару-жарак, киім және т.б.) сәулет құрылымдарын, пластикалық өнер туындыларын безендіруге арналған ритакты реттелген элементтерден тұратын өрнек.

Оркестр - әртүрлі аспаптарда ойнайтын музыканттардың Біріккен ұжымы (симфониялық, халықтық, вокалдық-аспаптық және т. б.)

Хореографиядағы Пластика - бидің сипаты мен мәнеріне сәйкес келетін дене қимылдарының жиынтығы.

Қолдау - ауада және еденде әртүрлі позициялардағы серіктес пен серіктестің дуэт биінің элементтері.

Реквизиттер - театрлық қойылымдар мен кинода қолданылатын заттардың (түпнұсқа немесе бутафорлық) жиынтығы.

Репертуар – театрда, концерттік эстрадада және т. б. орындалатын шығармалар жиынтығы.

Репетиция - жеке сахнаны, спектакль актісін, концертті, эпизодты және т. б. дайындау, қайталау, орындау.

Хореографияның режиссурасы - балетмейстердің ниеті негізінде спектакль жасау өнері.

Сахна биі - кәсіби би өнерінің пайда болуымен өзгерген Халық биі.

Би - бұл көркемдік бейнені жасау құралы адам денесінің үйлесімді қозғалыстары мен позициялары болып табылатын өнер түрі. 2) Би кеңістік пен уақытта ұйымдастырылған; 3) музыкалық жүйенің заңдарына бағынады.

Қазіргі заманғы би - қазіргі хореографиядағы бағыт.

Орындау техникасы - хореографиялық шығармалар орындалатын білім, дағдылар, әдістер мен әдістердің жиынтығы.

Фестиваль - байқау, әртүрлі өнердегі ең жақсы жетістіктерді көрсету.

Тән би - халық билеріне негізделген сахналық бидің бір түрі.

Хореографиялық миниатюра - би-сахналық қойылымның шағын түрі.

Хореографиялық люкс - бір тақырыппен біріктірілген бірнеше биден тұратын композиция.

Хореографиялық мәтін - биді құрайтын би қимылдары мен позаларының жиынтығы.

Хореографиялық сурет - шығарманың белгілі бір идеясын бейнелейтін бидегі сезімдер мен ойлардың тұтас көрінісі.

Шоу - өнер жұлдыздарының қатысуымен керемет көрініс

Экзерсис - хореографиялық сыныпта жаттығулардың дәйекті орындалуы.

1. Бағдарламаның тақырыптары

Модуль 1. Хореографиялық білім берудегі оқытудың заманауи әдістері.	1.1 Шығармашылық бағыттарға арналған оқыту әдістері.
	1.2 Хореографиядағы педагогикалық технологиялар.
	1.3 Хореографиялық пәндерді оқытудың теориялық және әдістемелік ерекшеліктері.
Модуль 2. Кәсіптік пәндердің теориялық-әдістемелік курсы.	2.1. Классикалық биді оқыту.
	2.2. Халықтық-сахналық биді оқыту.
	2.3. Қазақ биін оқыту.
	2.4. Шығыс биін оқыту.
	2.5. Қазіргі хореографияны оқыту.
	2.6. Сабақтың музыкалық дизайны.
Модуль 3. Тәжірибеге бағытталған курс.	3.1. Би композициясы.
	3.2. Балетмейстер өнері.
	3.3. Хореографиядағы сәндеу.
Модуль 4. Шығармашылық ұжымдардағы ұйымдастырушылық-басқарушылық қызмет.	4.1. Хореографиялық ұжыммен жұмыс істеу әдістемесі.
	4.2. Арт-менеджмент және маркетинг.
	4.3. Шығармашылық ұжымдардың қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық құжаттар.
Модуль 5. Пәнаралық байланыстар.	5.1. Актерлік шеберлік.
	5.2. Қазіргі заманғы өнер тарихы.
	5.3. Сахналық безендіру.

4. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері, күтілетін нәтижелер

Курстың мақсаты: кәсіби шеберлік пен мәдениетті дамыту, біліктілік деңгейіне қойылатын заманауи талаптарға, мемлекеттік білім беру стандарттарының өзгертін талаптарына, хореографиялық білім беру мәселелерін шешудің инновациялық әдістерін игеру қажеттілігіне сәйкес теориялық және практикалық білімді толықтыру.

Тапсырмалар:

- педагогикалық және кәсіби шеберлікті арттыру, кәсіби құзыреттілікті игеру;
- ғылымның, прогрессивті техника мен технологияның заманауи жетістіктері негізінде базалық пәндерді оқытуда теориялық және практикалық білімді тереңдету;

- хореографиялық лексика негізінде бидің композициялық құрылысында және режиссерлік-балетмейстерлік қызметте білімді кеңейту;

- шығармашылық ұжымның ұйымдастырушылық-шығармашылық және педагогикалық қызметіндегі менеджмент және маркетинг, нормативтік-құқықтық құжаттаманы жүргізу әдістерін білу;

- хореографияны оқытудағы көп қырлы және кешенді тәсілдерді білу үшін ғылымның әртүрлі салалары арасында жемісті өзара іс-қимыл мен өзара байланыс орнату.

Күтілетін нәтижелер:

- ақпараттық-коммуникациялық технологияларды меңгерген және практикалық қызметте хореографиялық сабақтарды өткізудің бірегей нысандарын енгізеді;

- хореографиялық Кәсіптік пәндерді оқытудың теориясы мен әдістемесін біледі, оқыту бағдарламасының талаптарына сәйкес оқу комбинацияларын құрастыруды біледі;

- режиссерлік-сахналау жұмысын меңгерген, хореографияның түрлі бағыттарын сәндеуді біледі;

- шығармашылық ұжымдардағы ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметті біледі;

- хореографияны оқытуда ғылымның әртүрлі салаларындағы білімді қолданады.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Бағдарлама 5 модульден тұрады:

1. Хореографиялық білім берудегі оқытудың заманауи әдістері: шығармашылық бағыттарға арналған оқыту әдістері, хореографиядағы педагогикалық технологиялар, хореографиялық пәндерді оқытудың теориялық және әдістемелік ерекшеліктері.

2. Кәсіби пәндердің теориялық-әдістемелік курсы: классикалық биді оқыту, халықтық-сахналық биді оқыту, қазақ биін оқыту, шығыс биін оқыту, заманауи хореографияны оқыту, Сабақты музыкалық безендіру.

3. Тәжірибеге бағытталған курс: би композициясы, балетмейстерлік өнер, хореографиядағы стильдеу.

4. Шығармашылық ұжымдардағы ұйымдастыру-басқару қызметі: хореографиялық ұжыммен жұмыс істеу әдістемесі, Арт-менеджмент және маркетинг, шығармашылық ұжымдардың қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық құжаттар.

5. Пәнаралық байланыстар: актерлік шеберлік, өнер тарихы, сахналық безендіру.

1) Модуль 1.

"Хореографиялық білім берудегі оқытудың заманауи әдістері" - шығармашылық мамандықтар үшін оқытудың әртүрлі нысандарын, әдістері мен құралдарын зерттеу. Модуль кәсіби хореографиялық білім беруді оқытудың заманауи әдістерін көрсетеді. Хореографтар өз құзыреттерін арттырады, хореографиялық пәндерді оқытуда теориялық және әдістемелік материалдарды қолданудың практикалық дағдыларын алады және білімді өздерінің педагогикалық қызметіне біріктіреді.

2) Модуль 2.

"Кәсіптік пәндердің теориялық-әдістемелік курсы" модулі классикалық би, Халықтық-сахналық би, қазақ биі, Шығыс биі және қазіргі заманғы хореографияның элементтерін, қозғалыстарын оқытудың теориялық және әдістемелік негіздерін терең зерделеуге мүмкіндік береді.

Модульде хореографтарға оқу-жаттығу комбинациялары мен композицияларын жасауға мүмкіндік беретін практикалық тапсырмалар мен жаттығуларға арналған Музыкалық материалдар қарастырылған.

3) Модуль 3.

"Тәжірибеге бағытталған курс" бөлімінде хореографтар драматургия заңдарымен, либретто жазумен танысады; хореографиялық қойылымды көркемдік безендіру, идеяны, бейнені және сюжетті жасау, жеке және жұптық-Бұқаралық қойылымдар жасау, орындаушылармен жұмыс жасау; музыкалық материалды таңдау, костюм, атрибуттар және оларды би қойылымдарында қолдану, әртүрлі би түрлерін стильдеу. араластыру әдістері мен әдістері. Оқыту нәтижесінде оқушы кәсіби-шығармашылық қызмет үшін режиссерлік-балетмейстерлік жұмыс дағдысына ие болады.

4) Модуль 4.

"Шығармашылық ұжымдардағы ұйымдастырушылық-басқарушылық қызмет" модулі білім алушылар топтарының әр түрлі жас санаттарымен жұмыс жасаудағы сараланған тәсілдің педагогикалық принциптері мен әдістері туралы білім алуға арналған. Кейінгі шығармашылық қызмет үшін нормативтік-құқықтық құжаттармен танысу. Шығармашылық идеяларды ұйымдастыруда

тәжірибе мен білім беру арт-индустрия саласындағы менеджмент пен промоушн туралы білімді қолдану.

5) Модуль 5

"Пәнаралық байланыстар" курсы заманауи хореографиялық өнер туралы жан - жақты білім береді-жанрлар, стильдер мен бағыттар; - биде актерлік техниканы қолдану; - би композициясында сахналық дизайнның білімі мен дағдыларын байыту.

6. Оқу процесін ұйымдастыру

"Оқу процесін ұйымдастыру" бөлімінде күндізгі, қашықтықтан және аралас оқыту режимінде біліктілікті арттыру курстарын ұйымдастыру сипатталады.

Иеленуде оқыту мен оқытудың нысандары мен әдістері, оның ішінде педагогтің біліктілігін арттырудың белсенділік сипатын қамтамасыз ететін интерактивті: дәрістер, семинарлар, практикалық жұмыс, вебинарлар, шағын сабақтың тұсаукесері, дөңгелек үстелдер, рөлдік ойындар, топтық жұмыс, өзіндік жұмыс және т. б. ашылады. Күндізгі, қашықтықтан және аралас курстардың ұзақтығы-80 сағат. Күндізгі және қашықтықтан бір апталық курсты ұйымдастырған кезде УТП-дағы сағат саны 2 есеге азаяды.

Білім беру процесін ұйымдастыру кезінде тыңдаушылардың білімін бақылау және бағалау мақсатында кіріс және шығыс тестілеу, шағын сабақты/жобалық жұмысты қорғау және қорытынды тестілеу жүргізіледі.

Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

Модульде әртүрлі әдеби көздер, Білім беру технологияларының тиімділігін бағалау саласындағы зерттеулер, Деректерді талдаудың озық тәжірибелері және білім беруде цифрлық құралдарды пайдалану туралы мақалалар мен жарияланымдар қолданылуы мүмкін. Сондай-ақ оқу процесін байыту үшін онлайн ресурстарды, вебинарларды және басқа интерактивті материалдарды пайдалану көзделеді. Оқытушылар тыңдаушыларға модуль тақырыбы бойынша өз бетінше оқу және білімдерін кеңейту үшін белгілі бір дереккөздерді ұсына алады.

Курс аяқталғаннан кейін тыңдаушылар келесі Дағдылар мен білімдерге ие болады:

1. Өз тәжірибесінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдана білу және білім беру сапасын арттыру үшін хореографиялық сабақтарды өткізудің бірегей нысандарын енгізу.

2. Хореографиялық Кәсіптік пәндерді оқытудың теориясы мен әдістемесі бойынша білім алады, талаптарға сәйкес оқу комбинацияларын құруды үйренеді.

3. Заманауи қойылымдарды қою, хореографияның әртүрлі бағыттарын сәндеу, өзіндік авторлық хореографиялық қойылымдарды орындау.

Күндізгі курстың оқу-тақырыптық жоспары

№	Оқу-тақырыптық жоспар күндізгі курс	Лекция	Таңдау сабақтары	Практикалық жұмыс	Тренинг	Тестілеу	Барлығы
1	Модуль 1. Хореографиялық білім берудегі оқытудың заманауи әдістері.	6			2		8
1.1	Шығармашылық бағыттарға арналған оқыту әдістері.	2			2		4
1.2	Педагогикалық технологиялар хореографияда.	2					2
1.3	Теориялық-әдістемелік хореографиялық пәндерді оқытудың ерекшеліктері.	2					2
2	Модуль 2. Кәсіптік пәндердің теориялық-әдістемелік курсы.	6	5	2			33
2.1	Классикалық би.	1	1	4			6
2.2	Халық сахналық биі.	1	1	4			6
2.3	Қазақ биі.	1	1	4			6
2.4	Шығыс биі.	1	1	4			6
2.5	Қазіргі хореография.	1	1	4			6
2.6	Сабақтың музыкалық дизайны.	1		2			3
3	Модуль 3. Тәжірибеге бағытталған курс.			18			18
3.1	Би композициясы.			6			6
3.2	Балетмейстер өнері.			6			6
3.3.	Хореографиядағы сәндеу.			6			6
4	Модуль 4. Шығармашылық ұжымдардағы	6		1			7

	ұйымдастырушылық-басқарушылық қызмет.						
4.1	Хореографиялық ұжыммен жұмыс істеу әдістемесі.	2		1			3
4.2	Арт-менеджмент және маркетинг.	2					2
4.3	Шығармашылық ұжымдардың қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық құжаттар.	2					2
5	Модуль 5. Пәнаралық байланыстар.	3		4	5	2	14
5.1	Хореографиядағы актерлік шеберлік.			2	2		4
5.2	Өнер тарихы.	2			2	2	6
5.3	Сахналық безендіру.	1		2	1		4
	Барлығы	23	5	45	5	2	80

Қашықтықтан оқытудың оқу-тақырыптық жоспары

№	Сабақтың тақырыбы	Қашықтықтан оқыту					Өзін-өзі оқыту.	Барлығы
		Деріс	Тренинг	Вебинар	Онлайн форум	Тестілеу	Өзі оқыту. тыңдаушылар	
1	Модуль 1. Хореографиялық білім берудегі оқытудың заманауи әдістері.	6	2					8
1.1	Шығармашылық бағыттарға арналған оқыту әдістері.	2	2					4
1.2	Педагогикалық технологиялар хореографияда.	2						2
1.3	Теориялық-әдістемелік хореографиялық пәндерді оқытудың ерекшеліктері.	2						2
2	Модуль 2. Кәсіптік пәндердің теориялық-әдістемелік курсы.	6			22		5	33
2.1	Классикалық би.	1			4		1	6

2.2	Халық сахналық биі.	1			4		1	6
2.3	Қазақ биі.	1			4		1	6
2.4	Шығыс биі.	1			4		1	6
2.5	Қазіргі хореография.	1			4		1	6
2.6	Сабақтың музыкалық дизайны.	1			2			3
3	Модуль 3. Тәжірибеге бағытталған курс.				18			18
3.1	Би композициясы.				6			6
3.2	Балетмейстер өнері.				6			6
3.3.	Хореографиядағы сәндеу.				6			6
4	Модуль 4. Шығармашылық ұжымдардағы ұйымдастырушылық-басқарушылық қызмет.	6		1				7
4.1	Хореографиялық ұжыммен жұмыс істеу әдістемесі.	2		1				
4.2	Арт-менеджмент және маркетинг.	2						
4.3	Шығармашылық ұжымдардың қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық құжаттар.	2						
5	Модуль 5. Пәнаралық байланыстар.	4	2	4	3	2		14
5.1	Хореографиядағы актерлік шеберлік		2		2			4
5.2	Өнер тарихы.	3		2		1		6
5.3	Сахналық безендіру.	1		2	1			4
	Барлығы	23	4	3	43	2	5	80

8. Оқу нәтижелерін бағалау

Бағдарлама бойынша қорытынды сертификаттау өзіндік жұмысты қорғау және тестілеу түрінде жүзеге асырылады. Өзіндік жұмыс Өзіндік жұмыс барысында тыңдаушылар қойылымдық жұмыстарды (комбинациялар, этюдтер, билер) бағалауды көздейтін жеке тапсырманы орындайды. Өзіндік жұмысты бағалау критерийлері Өз бетінше жұмыс жасау үшін келесі критерийлер бөлінеді: 1) іске асырылмаған-0 балл; 2) ішінара өткізілді-1 балл, 3) толық іске асырылды-2

балл. Меңгеру деңгейін анықтау үшін кәсіби хореографтардың құзыреті келесі параметрлерді қолданады:

- 1) оқытылатын модуль бойынша оқу материалының мазмұнын игеру;
- 2) хореографиялық пәндерді оқытуда теориялық білімді қолдану;
- 3) режиссерлік-қойылымдық жұмыс дағдыларын меңгеру;
- 4) шығармашылық ұжымдардағы ұйымдастыру-басқару қызметін талдау;
- 5) хореографияны оқытуда ғылымның әртүрлі салаларындағы білімді қолдана білу.

Тындаушылардың өзіндік жұмысты орындау бойынша білімдерін бағалау балдарды он балдық жүйеге ауыстыру арқылы жүзеге асырылады:

- 1) "Өте жақсы": 9-10 балл (85-100%);
- 2) "Жақсы": 7-8 балл (75-84%);
- 3) "қанағаттанарлық": 5-6 балл (50 - 74%).

Қорытынды тестілеу

№	Модульдердің атауы	Сағат саны	Сұрақтар саны
1	Пәнаралық байланыстар	14	30
	Барлығы	2	30

Ұпайларды бағалауға аудару шкаласы

Бағалау	Орындалу % ауқымы	Баллы
5	90%-100%	29-35
4	75-89%	23-28
3	50-74%	15-22
2	50-ден аз%	20 ұпайдан төмен

9. Курстан кейінгі сүйемелдеу

1) Курстан кейінгі сүйемелдеу жүйесінде бірінші кезеңде сүйемелдеу қызметі әр түрлі байланыс құралдарын (электрондық пошта, мессенджерлер, әлеуметтік желілер (Facebook, WhatsApp және т. б.), педагогтерді қашықтықтан оқыту сайты, мультимедиялық жазбалар және т. б.) қолдану арқылы біліктілікті арттыру бағдарламаларын іске асыратын профессор-оқытушылар құрамының және біліктілікті арттыруға қатысушылардың өзара іс-қимылында жүзеге асырылады..

2) Келесі кезеңде педагогтер қарым-қатынас пен бірлескен қызметтің жаңа нысандарын игеру қажеттілігін анықтайды. Қарым-қатынастың мазмұны табысты педагогикалық тәжірибелерді, соның ішінде Интернет желісінде зерттеу болып табылады. Ол үшін ресурстармен қамтамасыз ету жүргізіледі: Цора, бейне сабақтар, айдарлар материалдары, ғылыми-әдістемелік басылымдар каталогы және т. б.

3) Курстан кейінгі сүйемелдеу біліктілікті арттыру бағдарламасының мазмұнын меңгерген хореографтарға семинарлар, вебинарлар, дөңгелек үстелдер, сондай-ақ би ұжымдарымен кәсіби конкурстарға, фестивальдерге, концерттік іс-шараларға қатысу арқылы материалды игеруді жалғастыруға мүмкіндік береді.

"Хореографиялық пәндерді оқытудың заманауи әдістері" тақырыбы бойынша білім беру бағдарламасын курстан кейінгі қолдауды жүзеге асырудың формалары мен тәсілдері

№	Іс-шаралардың атауы	Формасы	Іске асыру тәсілдері
1	Теориялық-әдістемелік хореографиялық пәндерді оқытудың ерекшеліктері	Вебинар	Әлеуметтік медиа: facebook, whatshapp и айында 1 рет
2	Шығармашылық ұжымдардағы ұйымдастыру басқару қызметі	Вебинар	Әлеуметтік медиа: facebook, whatshapp. Айында 1 рет
3	Хореографиядағы сәндеу	Дөңгелек үстел	ZOOM кварталда 1 рет
4	Өнер тарихы	Вебинар	Әлеуметтік медиа: facebook, whatshapp. айында 1 рет
5	Негізгі пәндерді оқыту	Онлайн консультация	Әлеуметтік медиа: facebook, whatshapp - айында 1 рет

10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

1. «Хореографическое искусство Казахстана: традиции и современность» Коллективная монография // под общей редакцией Нусипжановой Б.Н. – Астана: ИП «Булатов А.Ж.», 2022. – 360 с.

2. «Основы характерного танца» / В.Лопухов, А.В.Ширяев, А.И.Бочаров. — 7-е, стер. — Санкт-Петербург: Планета музыки, 2020. — 344 с. — ISBN 978-5-8114-6430-2.

3. «Народно-сценический танец. Теория. Практика» / Алишева А., Абдулина Н., Дон Г., Сайфуллина Г. – Астана, 2023: Изд. дом «Мир», 2023. – 216 с. – ISBN 978-601-08-2979-4

4. «Методика преподавания народного танца» / Г.П. Гусев. – Москва: Владос, 2004. – 232 с. ISBN 5-691-01247-9
5. «Народно-сценический танец» Ч. 2. / Богуславская А. Г. – Москва: Маркон, 2009. 272 с. ISBN 5-902924-04-9
6. «Методика преподавания характерного танца» / Генслер И.Г. - СПб: Академия русского балета им. А.Я. Вагановой, 2014. – 161 с. ISBN 978-5-93010-063-1
7. «Четыре экзерсиса. Уроки характерного танца» / Стуколкина Н. – М.: Планета музыки, 2020. – 376 с. ISBN · 978-5-8114-2612-6
8. «Теория и методика преподавания народно-сценического (характерного) танца» / Тарасова, Н. Б.
9. Санкт-Петербург: Акад. Русского балета им. А. Я. Вагановой, 2015. - 126, [1] с.; ISBN 978-5-93010-073-0
10. Примерный урок по дисциплине "Народно-сценический танец" / Фатхудинова, К.Г. - М.: МГУКИ, 2007. - 44 с.
11. Ивлева, Л. Д. Методика педагогического руководства любительским хореографическим коллективом [Электронный ресурс] : Учебное пособие / Челяб. гос. акад. культуры и искусства. - 2013. - 61 с.
12. Основы хореографической драматургии: учеб. пособие для студентов вузов / Г. Ф. Богданов; Моск. гос. ун-т культуры и искусств. - [Изд. 2-е, доп.]. - М.: МГУКИ, 2010. – 192
13. «Драматургия и композиция танца: взгляд из зрительного зала» Р.С. Зарипов. – Новосибирск, 2008. – 344 с.
14. «Искусство балетмейстера» Г.У. Туткибаева. – Учебное пособие. - Алматы, 2005. – 58 с.
15. «Сочинение танца: Страницы педагогического опыта» Р.В. Захаров. – М.: Искусство, 1983. – 224 с.
16. «Композиция народно-сценического танца» А.Т.Алишева. Учебное пособие: - Алматы: «Полиграфия-сервис и К» 2011, - 73 с.
17. «Основы режиссуры народно-сценического танца» А.Т. Алишева. Учебное пособие: - Нур-Султан, 2019. – 176 с.
18. «Искусство балетмейстера» И.Г. Горлина. Учебное пособие: - Т.: Изд. «Fan ziyosi», 2022 г. 268 – стр.
19. «Казахская хореография: развитие форм и художественных средств.» Шанкибаева А.Б. Монография. – Алматы, 2011. – 152 с.
20. Захаров Р.В. «Искусство балетмейстера», Москва, изд. Искусство, 2013г.